

חולה ביום הכיפורים בקורונה

יוסף צבי רימון

משנה ביומא פג.:

מי שאחזו בולמוס - מאכילין אותו
אפילו דברים טמאים, עד שיאורו
עיניו... ועוד אמר רבי מתיא בן
חרש: החושש בגרונו מטילין לו
סם בתוך פיו בשבת, מפני שהוא
ספק נפשות, וכל ספק נפשות
דוחה את השבת.

יומא פה.-פה::

וכבר היה רבי ישמעאל ורבי עקיבא ורבי אלעזר בן
עזריה מהלכין בדרכ, ולוי הסדר ורבי ישמעאל בנו
של רבי אלעזר בן עזריה מהלכין אחריהן. נשאלה
שאלה זו בפניהם: מניין לפקוח נפש שדוחה את
השבת?

...רבי שמעון בן מנסיא אומר: **ושמרו בני**

ישראל את השבת (שמות ל"א), אמרה תורה:

חלל עליו שבת אחת, כדי שישמור שבתות הרבה.

אמר רבי יהודה אמר שמואל: אי הואי התם הוה

אמינא: דידי עדיפא מדידהו, **וחי בהם** (ויקרא י"ח)

- ולא שימות בהם.

מה נחשב

"ספק"

פיקוח נפש?

שו"ת חתם סופר חלק ב (יורה דעה) סימן שלח

שלום וכל טוב לה"ה הרב המאה"ג החרוץ המופלג
זית רענן יפה פרי תואר קרא שמו כבוד מו"ה פלוני
נ"י אב"ד ור"מ דק"ק פלוני.

יקרתו הגיעני ונפשו היקרה בשאלתו נידון עיר א'
שהרופא כהן ומנימוסי המדינה שאין המתים
נקברים עד אחר שבדקו הרופא ומעיד עליו
שנתיאש אחר נפלו **אם מותר לכהן לכנס אפי'**
ליגע לבדוק כנ"ל וחפץ מעלתו להתיר ובנה יסודו
על ב' דברים (א') אם הדור שלפנינו התירו הלנת
מתי' שהוא בעשה ול"ת והתירו משום ס' נפשות
ה"ה יש להתיר כאן (ב') נתלה בשו"ת בית יעקב
שפלפל אם להתיר לכהן ליכנס לחולה גוסס.

הנה בקראי דברים אלו יוצאים מפה גברא
דכוותיה עמדתי מרעיד ונבהל מאד מי הוא
זה ואיזהו שהתיר בדור שלפנינו הלנת מתים
ולהתיר עפ"י חכמי ישראל לא שמעתי ולא
ראיתי והנה פר"מ נתלה באילן גדול בתשו'
יעב"ץ ח"ב ודמיונו וזכרונו כוזב לו כי לא נמצא
שם כן אך בספרי המאספים ובס' בכורי עתים
נמצא אגרות משנת תקל"ב שהחכם רמ"ד
טען להתיר איסורן של חכמי ישראל באמרו
כי רופאי זמנינו אמרו שאין נודע גבול
המגביל בין חיים למות וא"א אלא בעיכול
הבשר...

אך הגאון מו"ה יעב"ץ מחה לי' אמוחא מאה
עוכלי בעוכלא ולא נשא לו פנים...

אבל האמת יורה דרכו כי זהו
מקרה בעלמא ממקריים הרחוקים
א' לאלף שנים שיקום אחרי נפלו
וביטול נשימתו וימסור לבקיאים
ואפי' מיעוטא דמיעוטא לא
הוי, כמו חוני המעגל שישן שבעים
שנה... ואינו נכנס בגדר חוששי'
למיעוט בפקוח נפש.

ציץ אליעזר (ח"ח סי' טו פרק ז אות א):

לפי האמור נגדיר ונאמר, דאימתי יצא דינא דפיקוח נפש מן הכלל שהולכין אחר הרוב, בהיכא שלפנינו בפעולתו באופן מוחשי הדבר המסכן, וכן חזקת הגוף הישראלי המסתכן אשר עבורו ישנו החיוב לחלל שבת כדי להצילו, אבל כל שחסר אחד מב' תנאים אלה אזי לא יצא הדין של פיקוח נפש מכלל יתר כללות הדינים של התורה שאזלינן בהו בתר רוב ולא חיישינן למיעוט ונחשב כמי שאינו.

סטטיסטיקה – תינוק שמת מחסון, לא התיר לחסן.
אפשר לחכות עם זקן שנופל?

שבת לב.

לעולם אל יעמוד אדם
במקום סכנה לומר
שעושין לו נס שמא אין
עושין לו נס ואם עושין לו
נס מנכין לו מזכיותיו.

ע"ז ל:

פי תאנה אין בו משום
גילוי... דתניא רבי אליעזר
אומר אוכל אדם ענבים
ותאנים בלילה ואינו
חושש משום שנאמר
שומר פתאים ה'.

מותר ליסוע במכונת כי
דשו בזה רבים.

נידה לא:

תנא המשמש מטתו ליום
תשעים כאילו שופך דמים
מנא ידע אלא אמר אביי
משמש והולך ושומר
פתאים ה'.

יבמות עב.

א"ר פפא הלכך יומא
דעיבא ויומא דשותא לא
מהלינן ביה ולא מסוכרינן
ביה והאידנא דדשו בה
רבים שומר פתאים ה'.

שבת קכט:

מי שיש לו זכות אבות יקיז דם
בשני ובחמישי שבית דין של
מעלה ושל מטה שוין כאחד.
בתלתא בשבתא מאי טעמא
לא? משום דקיימא ליה מאדים
בזווי. מעלי שבתא נמי קיימא
בזווי? כיון דדשו ביה רבים שומר
פתאים ה'.

כתובות לט.

שלוש נשים משמשות במוך, אלו הן:
קטנה ומעוברת ומניקה. קטנה -
שמא תתעבר ותמות; מעוברת -
שמא תעשה עוברה סנדל; מניקה -
שמא תגמול את בנה... דברי ר"מ.
וחכמים אומרים: אחת זו ואחת זו
משמשת כדרכה והולכת ומן
השמים ירחמו משום שנאמר שומר
פתאים ה'.

גרשז"א (שמירת שבת כהלכתה פרק לב, הערה ב):

ושמעתי מהגרש"ז אויערבך זצ"ל ל די ש לומר דהיכי שהרודף (המחלה) כבר נמצא בגוף האדם, הרי זה בכלל פיקוח נפש, אולם לא מיקרי רודף אלא אם כן מצבו של החולה הולך ורע, מה שאין כן אם אין שינוי, כי אז נעשה כאילו פסקה הרדיפה לאותה השבת, ואסור לחלל שבת, אם יודעים ברור שאפשר לדחות את הטיפול למחר בלי שום נזק, עכ"ד... ועוד, דכל דבר שהעולם נוהגים לעשות כן ולא לחוש, מותר אדם לסמוך על "שומר פתאים ה'", כי מה שקצרה יד האדם לדעת ולהיזהר ממנו, הקב"ה שומר עליו, ממילא דבר שהעולם חוששין לו משום סכנה, הרי הוא בגדר סכנה, וכן גם דעת הגרש"ז זצ"ל.

דבר שהעולם חושש מוגדר כסכנה, ולא לפי מספרים.

בחולירע התירו לאכול בגלל שהיה מסוכן ממש. אצלנו זה לא מסוכן ממש. ממילא אם אין תסמינים או מחלות רקע, אא"כ הוא בקבוצת סיכון.

